

Nro 46.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Kelt Bétsben Decembernek 5-dik napján 1794.
esztendőben.

Német Birodalom.

A Regenspurgi Ország Gyűlésnek Novemb. 6 ikán tartott ülésében, a' Moguntziái Érsek és Valasztó Fejedelem, mint a' Német Birodalomnak Kancellariosa, maga' rendes követje által a' békesség ői való tanácskozára nézve, ezt a' fontos kérdést terjesztene a' több Fejedelmek követjeinek elé: Nem jobb volna e', a' jelenvaló szoros, és kétséges ki moneteiül körülállások közt, a' békességről való tanácskozásnak határát meg rövidíteni, és a' törvény által meg határozott hat hétről, négy kétre alább szét itani? (Tartsuk meg, hogy a' Német Birodalomban is; igen halkán szoktak a' dolgok folyni, és minck-
A

előtte a' Regensburgi diétára fel gyülekezett követek valamihez fognának, két, három, sőt több heteket is el töltének, a' régi és szokásban vésett tzeremoniákban, és formálításokban).

Ezen fel tétel ellen azt a' ki fogást tette, egy papi fejedelemnek követje, hogy az ő Fels. udvara álhatatosan meg akar a' régi gyakorlatban vett hat hétek mellett maradni és akkor is, mindeneknek előtte arról kell tanátskozni, vailyon a' Birodalom közönséges gyűllésére tarttizon e' ez a' tárgy, avagy nem? — A' Cseh és Austriai Választó Fejedelemségnek követtye amavval egyenlő értelemben vólt, és azt gördítette a' Gyülekezet eleibe, hogy a' Hannóverai Választó fejedelemségnek követje, egy bizonyos alkalmaztossággal azt a' ki fogást tette, hogy ő Tsászári Felségének szükség vólna hat hetekig az akkor előfordúlt tárgyat meg háyni vetni. — Ellenben a' Palatinatusi és Saxóniai V. Fejedelmeknek követjeik, tellyes erővel azt sürgették, hogy nem hat, hanem négy hetek múltván vétetődjön elő a' fellyebb említett tárgy, t. i. a' békességről való tanátskozás. A' több követek pedig többire, de legkiváltképen a' Konstantziai püspökségnek, és a' Würtembergi hertzezségnek biztosai egyenlő értelemben vóltak a' Moguntziai követtel, és az egész Német nemzettel egyetemben, a' mennél hamarabb lehető békességnek elfközlését javasolták és kívánták. — Ilyenképen voksra, menván a' dolog, a' voksoknak többsége szerént a' határoztatott meg: *hogy nem hat, hanem négy hetek múltván vétetődjön elő ez a' tárgy, és Decemb. 5. ik napján kezdődjön el az arról való tanátskozás.*

Hanem, miről tanátskozzanak, a' békességnek elfközléséről e', vagy a' hadakozásnak továbbbi folytatásáról, még ebben meg nem égyeztenek, és így még most meg sem határoztták azt. A' Moguntziai követ a' következendő két kérdést tette fel: 1. Ambár már a' *quintupla contingentiának*, sőt a' környülállásokhoz képest nagyobb

hadi erőnek ki állításában is meg egyezzenek legyen a' fejedelmek, nem jobb volna e' még is a' békességről, vagy fegyver szűrésről gondolkozni, tanácskozni, 's ezeknek elközlése végett rendeléseket tenni? — 2. Minémü eszközök által lehesen e' kettőt elérni? — Néhány követek azt ohajtották, hogy a' meg határozott négy hetek múlván, csak az első kérdés vétetődjön elő.

A' Palatinatusi V. Fejedelemnek követeje, álhatalosán meg maradt a' Moguntziai biztosnak fel tételei mellett. — A' Saxóniai udvar sem ellenkezett azokkal, úgy mindazáltal, hogy a' Dec. 5 ik napján kezdetendő tanácskozásban, a' V. Fejedelmeknek, Imperialis hertzegeknek, és egyéb Rendeeknek hírek és meg egyezések nélkül, semmi praesiminaris, annyival inkább fő traciára ne lépjenek, és hogy a' V. Fejedelmeknek, uralkodó hertzegeknek, és Rendeeknek jussok legyen, a' békesség szerzésre tulajdon követeiket is küldeni. — Egyébb aránt pedig meg egyezett a' Saxóniai követ is abban a' Cseh és Austriai biztossal, hogy eleinte csak arról legyen a' kérdés: *Békességet kell e' tsindlni, avagy nem?* a' közbenjáró udvarokról való értelmének ki nyilatkoztatását pedig más időre halasztotta. — A' Hannóverai V. Fejedelemségnek ministeriumja, a' Londonból jövőndő instructióra halasztotta maga meg határozását, azomban az is úgy vélekedett, hogy még most sem a' békességnek elközlését, sem a' közbenjárókat meg nem kellene határozni. — A' Badeni Marchió követje azt javasolta, hogy a' közbenjárósnak do'gával a' Pétersburgi udvart is szűréség vólna meg kínálni.

A' múlt Oct. 28 ik napján egy különös irást küldött ö Tsáizari Felsége a' Német Birodalombeli 10. Kerületnek kórmány székeihez, melyben az ö Felségének adalott hatalom mellett, arra serkenti és inti azokat: 1) hogy a' trip'um felett meg szaporitatott Contingentiát, egész készületével együtt, minden további halasztás nélkül, 's leg

később Febr. első napjaig a' Birodalombeli ármádiához küldjék — 2) hogy senki is a' N. Birodalombeli Statusok közül, tulajdon hasznának titkos okaiból, az egésznek hasznától, vagy a' constitutióval ellenkező politicából, és a' törvényeknek világos parantsolattya ellen, el ne vonnyamagát — ő Tsálsári Felsége, a' mint ezen írásában ki vagyon fejezve, allig adott volna ezen közönséges atyai kétséges szorgalmatosságának helyét, hogyha a' tapasztalás nem bizonyította volna, hogy még ekkorig sem állítatott ki a' Német Birodalombeli törvények által meg határozatott tripla avagy hármás contingencia (armatura ad triplum, a' melly 120000 emberből álló). Azonban tellyes bizodalomban vagyon ő Felsége a' Német Birodalomnak főbb Statusaihoz, hogy magok jó példájok által másokat is fel fognak serkenteni, vagy ha a' szükség úgy kívánándja, a' reselkedöket, és engedetleneket, kemény eszközökkel is kényszeríteni fogják törvényes kötelességeiknek tellyesítésére.

Egy Norinbergában Nov. 21-dikén költ levélből olvassuk, hogy a' Frankóniai kerület kézzel lábbal erőlködjön a' majdan lejendő békességnek eszközlésében, és hogy ezen végből, mind ő Ts. K. Felségéhez, mint a' Német Birodalomnak fejéhez, mind a' Fels. Prussiai királyhoz, mint azon Statusnak egy nevezetes tagjához folyamodott, és vele egyenlő értelemben lettenek légyen, a' Svéviai, Baváriai és felső Rénusi kerületek is, azomban pedig, mind az egyik, mind a' másik kerület a' tripla armaturának ki állításában meg nem szünik téhettségének mértéke szeréni szorgalmatoskodni.

Hadi Történetek és Környülállások.

A' Rénusi ármádiának fő kvártélyából, *Hefdelbergből* a' Fels. hadi Kancelláriához küldetett rövid tudósításból olvassuk, hogy Nov. 17-ikén,

dél után 2 óraker, egynéhány gyalog és lovas regementekkel, 's 12—14 ágyúval és haubitzával indúlt légyen ki táborából, az *Oggersheimi* tók felé az ellenség, és keményen lövőidőzött a' *Manheimi* töltesekre. — Hat nagy ágyúiból egészen a' töltesekig, és a' Rénusi sántzokig repültenek a' golyóbisok, mellyeknek egyike, egy *Palatina*-tusi köz katonának egyik karját el sodorta, a' ki a' következett nap sebében meg is hólt.

Nov. 18-ikán meg kerülte az ellenség a' *Weissenau* nevű helység előtt állott strázsainkat, 's fogságra vitte, és minckelötte a' nevezett helységben lévő katonai őrizetnek segítségére mehetett volna egy tartalék batallion, azt onnan ki üzte, és hátrább nyomta, a' honnan mindazonáltal *Brechern* Obester és külső tábori őrállók körmányozója által csak ugyan ki üzettek. Itten, igen vitézi módon viselték magokat a' *Lascy* regementéből valók és egy compánia a' *Moguntziai* seregek közül.

Egy *Hanau*, *Nov. 22-ikén* költ közönséges levélből im' ezeket olvassuk: „Azon új reduta, mellyet tegnap a' Rénusi sántznak oldala felé kezdettek a' *Frantziák* készíteni, újabb hadi történeteknek előjáró postája volt. — Tegnap, dél utáni 4 órától fogva, mindel fél óra közben vetés alatt repültek a' *Mühlau* sántzokra ki szegésztetett *Fr.* ágyú golyóbisok; minthogy sűrű köd botsátkozott le a' föld színére, nem tudatik, boldogultanak e' fel tételeikben, avagy nem; annyi mindazáltal csak ugyan tudva vagyon, hogy a' sántzoknak ásásában foglalatoskodott munkások, meg rettenvén a' *Fr.* golyóbisoknak sűrűségétől, izélllyel futottak.

A' Rénus mellől iratik, hogy a' *Koblentzben* lévő *Frantziák* ugyan igen tsendesesen viselik magokat, senkinek sem ártalmára, sem serelmére nintsenek, de azomban el viselhetetlen hadi adót vetettek, mind *Koblentz* várasára, mind pedig annak környékére. — *Koblentzben* minden pol-

gárnak két inget kellett a' municipalitás, az az, Frantziák által rendeltetett polgári Elojárók házához vinni, ennekfelette, annyi takaródzót, lepedőt és ágybelit, a' mennyi kívántatott az ott fekvő Fr. katonaságnak számára. — Az assigbat sok békételességet és bajt okoznak a' lakosoknak. — Magára a' városra, 's annak környékére másfél millió livra vétetett hadi adóban — az egész Treviri Ersekségtől, Trier városát kivéven, 5 millió hadi satts kívántaik,

A' *Manheimi* utóbbi levelek beszélik, hogy a' Frantziák hirtelenséggel oda hagyták *Wormtziit*, és többire mindnyájan annak, az az, *Manheimnek* környékén gyűlőtenek öszve; hogy táborjok *Mundenheimtől* fogva *Oggersheimig* nyúlik ki, és valamire tekint az ember, katonaságnál, és sántzoknál egyebet nem láthat. — Egy ugyan ottan költ levélből azt olvassuk, hogy a' városnak környékén készíteni kezdett sántzaiknak meg akadályoztatására, *Nov. 16-ikán* egynéhány lovas ágyúuk küldettek ellenek, mellyekből minenkülönben mintegy 20 lövések tétettek volna, vissza vonta magát az ellenség, és tsendesség lön. Hahem sokáig e' sem tartott, mivel harmad nap múltván azután, ismét hozzá fogtak a' Rénus felé kezdett sántzaiknak, és töltéseiknek készítéséhez, és számos gyalogsággal 's lovassággal indulván ki tanyájokról, vissza nyomták forpostjainkat, és egész estig szüntelen ropogtatták ágyúikat. Ágyú golyóbiaik a' Rénus mellett lévő sántzaikba, rész szerént a' vízbe, rész szerént pedig a' vízben innen hűlőttak, sőt egynéhány a' városnak töltéseibe is bé repült. A' *Nov. 18-ikán* költ *Moguntziái* levelek bizonyosnak lenni mondják, hogy reggeli 6 órakor meg támadták a' Frantziák a' *Weissenauban* állott forpostjainkat, még pedig olly szerénységgel, hogy az ott őrrön állott Oláh regimentből egy fő tizt, és mintegy 30 köz ember fogságba esett. Más seregek is menvéu ezeknek védelmezésekre, mind a' két részről nagy tűz tá-

madott, mind az ágyúkból, mind az apró fegyverből, a' melly által a' mieinknek kevés, az ellenségnek pedig, a' miot iratik, nagy kár okoztatott. — Déi után meg szünvén az ágyúzás, nyakra fore, és nagy zürzavarral előbb állottak a' Frantziák. — Az is bizonyosnak lenni mondatik, hogy Nov. 19 ikén ismét oda hagyták *Brezenhejmot*, minekutánna a' tehetős lakosoknak házaikat fel dőlötték, és az azokban találtatott hazna vehető dolgokat fel predálták volna.

Egy Nov. 20 - ikán költ *Manhejmi* levél így szól. Még most is keményen építik a' Frantziák el kezdett erősségeiket, de másként egész tsendességben vagyunk, és a' múlt hetfőtől fogva, még csak egy lövés sem esett. Hanem annyival gyakorabb való, és erősebb ágyú ropogás hallattatik *Moguntziának* vidékéről. — Egy Prussusok által el fogattatott Frantzia spion azt vallotta, hogy az ellenség igen sok parafzt lovat parantsolt ki állítatni, az ágyúknak, és egyebb ostromló eszközöknek, el huzatására, és hogy az a' planumok légyen, hogy *Oppenheim* mellett által költözzenek a' Rénuson. Ez ugyan csak nem hihetellen dolognak lenni láttatik, hanem azt tellyességgel kétségbe nem lehet hozni, hogy ármádiájok naponként mind jobban jobban közelit a' Rénushoz.

A' *Kolóniai* német újság levelek azt beszélik, hogy a' *Mastrichtot* ostromlott Frantzia ármádiának egy 12 ezer főből álló colonnéja, *Kleber* Generál vezérlése alatt, oda érkezett; hogy az egyesült *Rénusi* és *Moseli* Fr. ármádia *Moguntziának* köfalai alatt táborozik, és hogy kézzel lábbal törekedjék annak birtokára; hogy egy más nagy corpus *Vachot* Generál vezérlése alatt, a' *Manheim* ostromlására szükséges futó sántizoknak és egyebb erősségeknek készítésében foglalatoskodjon.

Nov. 16. és 17-ik napjainak éjjelein, egynéhány redutokat építettek a' Frantziák *Manheim* körü, és az *Oggersheimi* töltések mellett, az ő és a' Réoussan-z 11 óz, 17-ikén reggel, *Oggersheim*, és *Friesenheim* közt fésinának és sánizó o kosarainak kelzítéseben foglalatoskodtak. Dél előtt 10 orakor, a' töltéstől nem m. lize 6 austriai huszar és egynéhány Fr. tisztek beszélgettek egymással; az utósbabbak közt egy Generális is volt, a' ki fél óra múlván a' *Friesenheim* mellett állott forpostjainak megtekintésére, és vizsgálására ment, del után két órakor nagy ágyúzás hallatott, mellynek hangja a' *Mundshheimi* és *Oggersheimi* utak feől ment táborunkba. — Dé után 4 órakor *Manheim* körü is el kezdették a' Frantziák az ágyúzást, a' melly szünetlenül tartott — a' körül belől lévő helységekét mind üresen hagyták a' lakosok.

Thal-Ehrenbräitsteindől 17-dik Novemb. *Koblentze* 4 millió sivera hadi adót vetettek a' Frantziák, mellyet kész, és nem papiros pénzben kelletik nékiek le fizetni. — Két nevezetes lakosok, u. m. *Rademacher* tauátsos úr, és *Chenál* kereskedő *Párisba* utaztak a' reájok vetetett nagy adónak enyhítése végett. — Minap el nem lehetvén a' polgárookra vetetett tzipököknek szamát, a' meg határozott napra készíteni, mindnyájan a' nagy piatzra menni parantsoltattak, holott tzipökjeik és sarujk le vonattattak lábaikról, 's mezeielen lábba! hotsátattak haza.

A' *Mastrichtból* ki költözött Austriai garnisonnak egy része, immár *Deutzbe* érkezett, a' kik következő módon írják le azon városnak Frantziák által iett ostromoltatását, hogy az ostrom alatt 400 háznál több karosítatott meg, és tétet hamuvá; hogy eleség dolgából semmi szükséget nem láttak; hogy utollyara is három sillingért ebédelhetett egy tisz; hogy munitió is elegendes volt: ellenben olly ritka volt a' kész pénz, hogy kéntelenek voltak a' kormányozok a' tem-

plomoknak ezüst edényeiből pénzt verettetni, 's akként segíteni magokon; hogy a' capitulatio szerént, elztendeig nem szabad az ott volt őrizetnek fegyverre szolgálni a' Frantziák ellen, külföldben pedig mind bagazsziak, mind őrdal fegyverek meg hagyattak; ellenben elvéettek a' Hollandusoktól, 's egész alsó ingekig meg vizsgálattak, —

A' *Wesel* környékén volt Austriai seregek, rész szerént *Arnhem*ba, rész szerént a' *Bergeni* hertzogségbe marsiroztak. — Az egyesült Anglus, Hannoveranus és Hollandus seregek, még most is *Leer* alatt, *Nimwég*annel által ellenben táboroznak, és akadályoztattak a' Frantziáknak a' *Waal* vizén való által meneteleket. — Nem igaz, hogy az Angliai és Hollandiai seregeknek kormányát magára válalta volna a' Brunsvigi uralkodó hertzeg *Ferdinand*.

BCU Cluj / *BENT S.* Library Cluj

Azon hajos Társaságnak, mellynek a' Fels. udvari Magyar Kamarával tett Contractusát, múlt postán közlöttem Erd. olvasóimmal, Felséges Urunktól adatott Privilegioma ebből áll.

Nos Franciscus Secundus Dei Gratia Electus Rom. Imperator Semper Augustus, Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae etc. Rex Apostolicus, Archidux Austriae, Dux Burgundiae et Lotharingiae, Magnus Dux Hebruriae, Magnus Princeps Transylvaniae c. Dux Mediolani, Mantuae, Parmae, Comes Habsburgi, Flandriae, Tyrolis etc. etc.

Memoriae commendamus tenore Praesentium significantes quibus expedit universis: Quod Nominem ad dubendum é Loco Danubiali Monostorfzogh—usque ad Locum Tybisco adjacentem Földvar navigabilem Canalem coalitae Societatis etc. Siguanter in Personis ab hac Societate ad hunc

actum Plenipotentiarum Directorum, Fidelium
 nempe Nostrorum Nobis Dilectorum Spectabi-
 lium, ac Magnificorum Comitum Antonii Appo-
 nyi de eadem Camerarii Nostri et Comitatus
 Tolnensis Supremi Comitum, et Joannis Harrach
 de Rohrau, Camerarii Nostri etc. haereditarii Ar-
 ciducatus Austriae supra et infra Onasum Su-
 premi Stabuli Praefecti, nec non Josephi Regio
 Cameralium Administrationum Bacsensis etc.
 Quinque Ecclesiensis Dirigentis Geometrae etc.
 Gabrielis Militaris Nostri Architecturae Capitanei
 amborum Kiss Fratrum utpote germanorum exhi-
 bitae sint etc. praesentatae certae quaedam Con-
 tractuales, seu Conventuales Literae inter Came-
 ram Nostram Regiam Hungaricam Aulicam ab
 una, et supranominatos Josephum et Gabrielem
 Kiss Fratres germanos Partibus ab altera ce-
 lebratae Sigillo Nostro Camerali Hungarico aulic-
 o, subque subscriptione Fidelium aequae Nostro-
 rum Nobis sincere Dilecti Magnifici Alexandri a
 Szécsén Consilarii Nostri actualis Status Intimi,
 Comitatus Crisiensis Supremi Comitum, Thesaurarii
 Nostri Hungarici, et Camerae Nostrae Re-
 giae Praesidis, Spectabilis item et Magnifici, No-
 bis Dilecti Comitum Cajetani á Batthyán, Consilia-
 rii ad Cameraam Nostram Regiam Hungaricam
 Aulicam, et Egregiorum Josephi Klaus ac An-
 tonii Orlandini, ad dictam Cameraam Nostram Re-
 giam Hungaricam Aulicam prioris Rationum Exa-
 ctoris, posterioris vero Secretarii, nec non Syn-
 graphis et Sigillis antelatorum a coalita Socie-
 tate Plenipotentiarum Directorum Comitum Au-
 tonii Apponyi De Eadem, et Joannis Harrach
 de Rohrau, ac Fratrum germanorum Josephi et
 Gabrielis Kiss roboratae, Budae de dato vigesima
 Septimae Mensis Martii Millesimi Septingentesimi
 Nonagesimi tertii emanatae, quibus mediantibus
 praefati germani Fratres, ac coalitae Societatis
 Plenipotentii Directores, erectionem Navigatio-
 nis, Canalis in Districtu Camerali Bacsensi inde
 o Loco danubiali Monostorszegh usque ad Locum

Tybisco adjacentem Földvar nuncupatum Signanter per Loca Zombor, Sztapar, Szivatz, Cservenka, Kula vetus, et Neo Verbalz, Szent Tamas, Tur, et tandem ad Földvar sub modis, Conditionibus et Articulis in attacco Contractu, et Conventione clarius et uberius expressis, ac declaratis in se assumpsisse, et coaluisse dignoscatur tenoris infrascripti, supplicatum itaque existit Majestati Nostrae Nominibus et in Personis Supranominatorum Fratrum germanorum Josephi et Gabrielis Kiss, nec non coalitae Societatis Plenipotentiatorum Directorum Comitum Antonii Apponyi de Eadem et Joannis Harrach de Rohrau debita cum Instantia humillime, quatenus Nos praeattactas Contractuales, seu Conventionales Literas roborare, ratificare, omniaque et singula in iisdem contenta rata, grata, et accepta habentes, Literisque Nostris Privilegialibus inseri et inscribi facientes, autoritate Nostra Caesareo-Regia, approbare, roborare, et ratificare dignemur; cujusmodi Contractualium seu Conventionalium Literarum Tenor talis est. — *Ezt már közlöttük E. Olvasóinkal.*

Nos itaque hujusmodi humillima saepe mentionatorum coalitae Societatis Plenipotentiatorum Directorum, dictionum Comitum Antonii Apponyi de Eadem, et Joannis Harrach de Rohrau, nec non Fratrum germanorum Josephi et Gabrielis Kiss Supplicatione Nostrae, modo, quo supra porrecta Majestati Regia benignitate exaudita, clementer et admissa, praeinsertas Literas Contractuales, seu Conventionales non abrasas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus Vitio, et Suspensione carentes, praesentibus Literis Nostris privilegialibus de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas et inscriptas, quoad omnes earundem continentias, Clausulas et Articulos eatenus, quatenus eadem rite et legitime existunt, emanatae, viribusque earundem veritas suffragatur, ratas, gratas et acceptas habentes, autoritate No-

stra Caesareo Regia acceptavimus, approbavimus, roboravimus et ratificavimus; quoniam autem ad perficiendum tantae Molis Opus sumptus non leves requirerentur, qui non nisi per plurimum Individuorum Concursum, seu per coalescentem Societatem conflare possent, ideo dicti Fratres germani Kiss ulterius demisse consenserunt, et insisterunt, ut non modo supra expositum Contractum ad totam Societatem hoc Fine jam coactam extenderemus, sed et praesens Privilegium ad ejusdem Societatis Nomen elargiremur: In benignam adeoque Considerationem summentes, quod supra dicta Societas Opus hocce in Commune Publici Bonum tendens in se assumere, et sumptus in hunc Finem necessarios suppeditare velit, in Signum uberioris erga hanc Societatem Gratiae et Clementiae Nostrae, non tantum supra expositum Contractum cum omnibus Conditionibus et Clausulis in eodem contentis ad totam Societatem translatum, et extensum habere volumus, sed et praesens Privilegium eidem Societati hisce impertimur, unaque sequentes adhuc favores in antelatis Literis Contractualibus minus expressos adjiciendos et concedendos esse duximus: Primo, ut Usus Fructus Canalis, cunctaque Commoda et Emolumenta ex eodem promanantia ab onere Contributionali ex ratione Boni Publici in totum Regnum redundaturi immunita sint. Secundo: ut cuicunque aedificia pro Canali et per Societatem pro se, aut pro suis officialibus et Famulitio propter Canalem erigenda ab onere militarium Quarteriorum immunita, ac libera sint. Tertio, tam Officiales, quam et Famulitium propter Canalem constitutum hujus Societatis ad instar officialium et Famulitii reliquorum Regni Nostri Hungariae Nobilium considerentur et tractentur. Quarto: Societas absoluta et perfecta Canalis structura integris Viginti Quinque Annis, et eousque, donec Relitio ex parte Aerae Nostri Regii secundum Tenorem praesertim Contractus non subsequetur, exclusivum in illo Navigationis Jus habeat. Quinto: repetitae Societatem usque relevationem videlicet

ejusdem contractualiter stipulatam manserit, licitum sit Ap'ustre seu Vexillum vulgo Flagge dictum Regni Nostri Hungariae cum Insigniis Regni et Epigraphe seu Superinscriptione Regia Privilegiata Hungarica Navigationis Societas Navibus affigere et libere ducere, denique Sexto: Ut Canalis hic praecipue ab augusto Majestatis Nostrae Nomine Francisci Canalıs perpetuis semper temporibus vocetur et compelletur; Imo acceptamus, approbamus, roboramus, ratificamus, et confirmamus, imperfirmurque, ac concedimus; Harum Nostrarum Secreto Sigillo Nostro, quod ut Rex Hungariae Apostolicus utmur impendenti communitarum Vigore et testimonio Literarum privilegialium mediante. Datum per Manus fidelis Nostri Nobis sincere Dilecti Spectabilis, ac Magnifici Comitis Caroli Palffy ab Erdöd Perpetui in Vöröskeö, Aurei Velleris, et una Insignis ordinis S. Stephani Regis Apostolici Magnae Crucis Equitis, Comitis Posoniensis, Comitatus Nominis ejusdem Perpetui Supremi Comitis, Arcisque Nostrae Regiae Posoniensis Haereditarii aequae, ac Supremi Capitanei, Camerarii Consiliarii que Nostri Actualis Intimi, Curiae Nostrae Regiae per Hungariam Magistri, nec non per idem Regnum Hungariae Aulae Nostrae, prout et dicti Ordinis S. Stephani Cancellarii in Archiducali Civitate Nostra Vienna Austriae, Die vigesima secunda Mensis Septembris, Anno Domini Millesimo Septingentesimo Nonagesimo Quarto. Regnorum Nostrorum Romani, Hungariae, item Bohemiae et Reliquorum Anno TERTIO.

FRANCISCUS.

Comes Carolus Palffy.

Josephus Pavich.

Protocollatum in libro Regio primae Classis sub Nro. 58. Pag. 199. quod testatum redditur per Archivi Adjunctum.

Ludovicus de Jaszvitz.

Lengyel Ország.

Warsóvidnak Gróf *Suwarow* Orosz Generál által lett el vétetéséről következő környülál-
 lásokot olvasunk a' múlt szerdán költ Bétsi dia-
 riumból: *Prágának*, *Warsóvia* nevezetes, és a'
 Vistula folyó vizén túl fekvő nevezetes és erős
 külső városának Oroszok által lett meg vétetés-
 után, egynéhány magistratuális személyek küdet-
 tek ki a' Lengyel király által az Orosz hadi ve-
 zérhez, Gr. *Suwarow*hoz, olly véggel, hogy ked-
 vezne a' városnak, melly, tsak hogy a' lakosok
 személyeinek, és birtokainak bátorság enged-
 tesszen, készek a' vezér discretiójára magokat fel-
 adni. Igen kegyelmesen fogadván a' nevezett
 vezér a' *Warsóviai* biztosokat, következő pon-
 tokat tett fel, a' velek tejendő Capitulatióban =
 1) a' királynak védelem, és minden koronás fe-
 jeket illető tisztelet fog adattatni — 2) Leg ottan
 állitasson helyre a' régi törvényes constitutió —
 3) minden Orosz, Prussus és Austriai seregektől
 Lengyel fogságba esett katonák, kezések, és le-
 árestáltatott személyek botsáttassanak szabadon
 — 3. A' *Warsóviában* lévő katonaság, leg ottan
 rakja le fegyverét, és valamint a' polgárság, úgy
 ez is a' győzedelmesek discretiójára, avagy sza-
 bad tettzésére adjak fel magokat. — 4) Minden
 városban lévő ártilléria, és akármelly névvel ne-
 veztetendő fegyver és munitió, hordattasson a'
 nagy piacra, vitetessen által a' Vistula vizén
Prágába. — 5) Leg ottan épitessen meg a' Vis-
 tulán lévő hid, hogy ekképen bátorságosan, és
 minden akadály nélkül bé marsirozhassanak az
 Orosz seregek *Warsóviába*. — En pedig, így ira
 Gr. *Suwarow*, a' minden Oroszokon uralkodó Fel-
 ségnek, és az ő nemes lelkének képében, mind sze-
 mellyekre, mind vagyionokra nézve, tökéletes bá-
 torságot, és az el multakról való el felejtkezést igi-
 rek a' *Warsóviaiknak*. — A' városnak küldötjei ha-
 laadással, és magok tellyes meg alázkodásával vet-
 ték ezen pontokat, 's azt igirték, hogy azoknak tö-

kéllenes bé tellyesítését fogják eszközteni. — Következett napon, ismét ki mentek Gr. *Suwarowhoz*, és értesére adták, hogy a' magistratus maga részéről ugyan mindeneket bé tellyesített: hanem az úgy nevezett nemzeti Tanács, annak igazgatója *Wawrzesky*, és a' Lengyel katonaság ellenkeznének, és az utólsóbb tellyességgel le nem akarná fegyveret le rakására magát kötelezni. Gr. *Suwarow* erre azt felelte, az ő tanácsa szerént, szükség volna azokat erőszakossan is kényszeríteni a' capitulatiónak tellyesítésére, 's az által minden veszedelmet el tavoztatni a' városról, sőt hogy ő neki magának fajna a' szive, hogyha úgy kellene nékie *Warsóival* banni, mint bánt *Prágával*. —

A' többi Lengyel dolgokról jövő alkalmatossággal.

Magyar Ország.

BCE, Cluj / Central University Library Cluj
Közép Szólnok Vármegyéből, nevezetesen *Péérből* ez 'a' szomorú tudósítás érkezett most 2 dik Decemb. Bétsbé: hogy a' nagy tiszteletű, és nagy tudományú *Hétzei Dániel Uram*, a' *Pééri Ref. Ekklezsiá* 30 elztendőig volt nagy érdemű, és hiv Predikátora, a' Tiszán-túl lévő V. Superintendentiá Generalis Notáriussa, és a' *Közép Szólnoki Ven. Traktusnak* 8. elztendőig volt Esperestje, ezen folyó 1794 dik elztendőben, Nov. 1. napján meg hólt. Ezen boldogúl elhunyt férfinak tiszteletére, egy tisztelő baráttya illetén szomorú verseket irt:

* * *

1. A' halál kit, 's hányat ejtett
 Ez egynek hült porában:
 Tanú a' rés, melyet ejtett
 A' Tudósok sorában

Virtusiról én nem szólok,
Mert tudom, hogy midőn róllok,
Sok oldalt írónék tele:
Még se férne - le fele.

2. Gyászt, több számtalanok között
Kik e' Férfiit siratják,
Közép Szólnok is öltözött,
'S Minden Rendek jajgatják.
Nincs ott hallottja senkinek,
Gyászát látoád akar kinek.
Közönséges Halott ez
Úgy sirattatik ott ez.
3. Sir kivált kárát érezvén
A' Pééri Gyülekezet,
Jajgató szók közt könyvezvén,
Nyujt fel az égre kezét;
Mert - a' kinek ajakától
Származott sok bölts szavától
Bódogulását várta.
Jaj! koporsóba zárta.
4. Én is, egy titokban lévő
József e' Férfiinak,
Hogy legyek tisztesség tévő
Hidegült hamvainak,
Mig vedrem a' forrás mellett
El törné a' vég lehellet
Porát magamhoz veszem,
'S szívem vedrébe teszem.
5. 'S azt a' világot, melly eddig
Szívem oltárán ége
Tisztületére, a' meddig
El nem jött élte vége.
Jobban meg gyújtom, 's hamvához
Bé teszem á dozt porához
Mintegy örö-ös métsnek
Paiotai közt Bétsnek.